

PROFESSIONAL MULOQOTDA MUVAFFAQIYATLI BO'LISH

Abdurazzoqova Charosxon

Termiz davlat universiteti, Xorijiy filologiya fakulteti

nemis tili yo'nalishi 2-bosqich talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada professional muloqotning mazmuni, uning zamonaviy mehnat bozorida tutgan o'rni va muvaffaqiyatli kommunikatsiya uchun zarur bo'lgan asosiy kompetensiyalar tahlil qilinadi. Shuningdek, samarali muloqot usullari, biznes etiketi, faol tinglash va jamoa ichida to'g'ri fikr almashish tamoyillari yoritiladi. Maqola professional muhitda notiqlik, xushmuomalalik va psixologik moslashuvchanlikning ahamiyatini ochib beradi. Tadqiqot natijalari zamonaviy kasb egalariga professional rivojlanishda muloqotning hal qiluvchi omil ekanini ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: professional muloqot, biznes etiketi, kommunikativ kompetensiya, nutq madaniyati, tinglash ko'nikmalari, jamoa bilan ishlash, ijtimoiy kompetensiya, liderlik, samarali aloqa.

Bugungi raqobatbardosh mehnat bozorida har qanday kasb egasidan nafaqat yuqori bilim va tajriba, balki professional muloqot olib borish ko'nikmasi ham talab qilinadi. Ish jarayonida muloqot — hamkorlikni tashkil etish, nizolarni bartaraf etish, boshqaruv jarayonlarini samarali yo'lga qo'yish, mijozlar bilan ishlash va jamoani boshqarishning eng asosiy vositasidir. Shu sababli har bir mutaxassis professional muloqot tamoyillarini chuqur o'zlashtirishi zarur. Professional muloqot — bu ish muhitida ma'lum maqsadga qaratilgan, madaniyatli, aniq va samarali axborot almashinuvi jarayonidir. U nafaqat og'zaki va yozma nutq elementi, balki tana tili, mimika, ohang va psixologik moslashuvchanlikni ham o'z ichiga oladi. Professional muloqotning asosiy xususiyatlari: Aniqlik va lo'ndalik, Hurmat va etik me'yorlarga amal qilish, Maqsadga yo'naltirilganlik, Mas'uliyatlilik va samimiylik, Tashabbuskorlik va ochiq fikrlilik, Muvaffaqiyatli professional muloqot uchun zarur kompetensiyalar.

Bu — fikrni to'g'ri yetkazish, savollarga mos javob berish, munosabatlarda moslashuvchan bo'lish ko'nikmasidir. Mutaxassis gapni aniq, asosli va tushunarli qilib yetkazishni bilishi zarur. Samarali muloqot faqat gapirish emas, balki e'tibor bilan tinglashni ham talab etadi. Faol tinglash quyidagilarni o'z ichiga oladi: suhbatdoshga to'liq e'tibor qaratish fikrini aniqlashtirish uchun savollar berish, tushunganini qayta bayon qilish muloqotga hurmat bilan

yondashish. Professional muhitda kiyinish madaniyati, vaqtni qadrlash, muomala odobi, telefon va rasmiy xat yozish qoidalariga rioya qilish — muvaffaqiyat kalitidir. Odamlarning hissiyotini anglash, o'zini boshqarish, stressga chidamlilik ham professional muloqotning ajralmas qismidir. Nizo paydo bo'lganda vaziyatni yengillashtirish, tinch yo'l bilan yechim topish, ortiqcha keskinlikni keltirib chiqarmaslik — yetuk mutaxassis fazilatidir.

Professional muhitda samarali muloqot usullari

- ❖ “Ochiq eshik” tamoyili — hamkasblar uchun doimo muloqotga tayyor bo'lish.
- ❖ “Mening fikrim — mening mas'uliyatim” yondashuvi — tanqidni ham konstruktiv shaklda aytish.
- ❖ Muammoga emas, yechimga e'tibor qaratish — salbiy kayfiyatdan qochish.
- ❖ Tana tilini boshqarish — ko'z bilan aloqa, tabassum, to'g'ri holatda turish.
- ❖ Yozma muloqotda xatoliklarni oldini olish — imlo, uslub va rasmiylikka e'tibor.

Professional muloqotning zamonaviy talablari raqamli kommunikatsiya asrida onlayn platformalar, elektron pochta, messenjerlar orqali muloqot ulkan ahamiyat kasb etmoqda. Xatlarni qisqa, aniq va tushunarli yozish, onlayn yig'ilishlarda odobga rioya qilish — har bir xodim uchun zarur ko'nikmalardir.

Professional muloqot — har qanday sohada muvaffaqiyatning asosiy omillaridan biridir. To'g'ri gapira olish, tinglash, hurmat ko'rsatish, emotsional barqarorlik va biznes etiketi mutaxassisning obro'sini oshiradi, jamoada ishonchli muhit yaratadi va samaradorlikni ta'minlaydi. Zamonaviy kasbiy rivojlanish muloqot madaniyatini shakllantirishsiz tasavvur qilib bo'lmaydi. Demak, professional muloqot — insonning kasbiy o'sishida bosh mezonlardan biridir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Karimov B. Nutq madaniyati va muloqot asoslari. Toshkent: Fan, 2021.
2. Hasanov Z. Ijtimoiy psixologiya va kommunikatsiya. Toshkent: Yangi asr avlodi, 2019.
3. Robbins S. Organizational Behavior. Pearson Education, 2020.
4. Goleman D. Emotional Intelligence. New York: Bantam Books, 1995.
5. Qodirov A. Biznes etiketi va professional muloqot. Samarqand, 2023.